

1997 СЫЛ: ТУОХ ТҮМҮККЭ КЭЛИЭХХЭ СӨБҮЙ?

А. А. ШАДРИН,
улуус дьаһалтатын
баһылыга

	1996 е.	1997 е.
Эти тузгарымы (т./мй., п)	3745	1044
Үзгү тузгарымы(п)	20185	23836

Улауска ынах сүөһү 64-65 бырыһыана чааһынай-
дарга баар. Ол гынан бараан, бу сылларга чааһынай-
дар сирдээннэр бэйэлэрингэр сөнтөөх сүөһүнү булу-
нан олороллор. Онон сэдгэи элбэтэр санаалара да,
кыахтара да суох курдук. Онуоха экинниннэр өнө-
рөр үүтэрин, этэрин, оҕуруоттарын аһаан эриттэр.
Үн-харчы өнөрөр үсүлүбүлэрин айымньылар тэрий-
илкиһит. Онон даһыа сүөһүнү элбэтэ туру-
риэтэрэ кыарабаас.

Наймалзаншья ололун таһымын бу рынок бэлээн туһатыгар түбүрбэт биһр сүүн хайысхабыт, биллүүһүнэр, сиртэн уонна сүөһүтүн ыаллар бородууксуму-эбэттин, ону эргитэн наймалзаншья сооһалнай түһ, кэллэх буолуутун хааччыһын эгэ. Хомьдунуттунт республика да үрдүнэн рынок уулуубуһатыгар кидри бираэмэттигар тыа хаһаайыстыбатын салааларыгар ханнын уларыһыалары киллэрэн тыа дьонуи муксүүр туһунан концепция Тыа хаһаайыстыбатын министрствотынан, сүүһүнэн ахсааннаах научнай үлэһиттэрдээх институтуван да оһоһуллубатылар, саатар, сүбэлэһиһиһэр да суохтар, Ийи сөһөр. Ол түмүтэр тыа сиртэр, минн олохтоохторугар уһун сыалларга өһөрүллүбүт сооһалнай да, эһоһиһическай да хөрөһиһу таһаарылыһына. Быһата, Тыа хаһаайыстыбатын министрствота тыа сирин проблемаларын быһаарыһа сөһтөөх үлэһи ыһтар балаһыанньаттан тахсыбыта бу сыалларга көһүнүэ. Тыа сирин улуустарын кыһалдалара—бу бэйэбүт кыһалдабыт буолла. Минн таһар суолу булуһуу—барыбүт миннэр түрбүт мүлчүрүбүт соруһуу.

РЕФОРМАНЫ ОЛОХХО КИЖЛЭРЭР суулаар, мин саняхнаар, элбэхтэр. Көсөгүшнэ, айга суолун көрдөөбүһүнүт нини, ылык да суоллары тутуһан бараһиһэр наада кэмэ кэлэ. Холбоһур, манһиһа суолдараһиһа тутуһан кийдэх буолуһой?

Бастатай, улууसा бороодуунсуйаны элбэтнэгэ кил нитэрнэстээдгий? Ынах сүөһү 64, сылга 37 быраһыа-
нын иэдэ олорор чааһынай сектор дуо? Сүөһүнү
миннэт маллар ахсаанынара, кырдык, эмиз элбэх. Бу
—сүөһүнү нитэн барарга кыахтара тийбэт эдэр ит-
геллениция, эдэр маллар, биһрдиэлэи да дьон. Ман-
таи ситэтэрдэххэ, сүөһү элбиэн сөн биһр 10-15 бы-
рыһыан. Чааһынайга ынах сүөһү 19 тыһ., сылга 4,5
тыһ. төбөттөн ордук элбэлэр балаһыанньата бу нһэр
2-3 сылга суох.

Удэллин өлсрөр үс коллективнай халаайыстыбалар
ынах сүөлү 7,9 бырыһыанын эрэ интэллэринэп,
удууска хамсааныны өгөрбөттөрө чуолкай. Рынок тиа
сиригэр үөскээһиэт пэһиллэһиэ баһир арагата—баа-
һынайдар (фермердэр). Бааһынай халаайыстыбатын
иэ хоһооно: бэйтэин эбөтөр арендаһыат сиригэр та
баһынай халаайыстыбаны тэрийип.

Улсууса сүри туһанын солтоох правовой, юридической оруттара ырытыллан сохон быһаарыллан олохло киирө иликтэрин даһын, фермерский хаһаайыстыбаны төрүнэ сатыыр, тарбахха да аарыллар буоллар, сатаны олохтуур дьулуурдаах, бородууксууһаны албөтөр бигэ санаалаах дьонордооххут. Ити өрөһү, дьинэр, иһиниһэккэ сылдьар хаһаайындартан нумааһыга эрэ бааллара баһыйар. Олор, кырдьытын быдлаахха, көтөх хаһаайыстыбалар. Тьа хаһаайыстыбатын министрствотын апал биршээһинэн баһыйнай хаһаайыстыбаларын хаттаан регистрациялааһыны тьа хаһаайыстыбатын управлениста ытан помнуо бүтэрпэхтээх этэ. Бу бытаан. Ол түмүгэр санааас сүрдэр

Минь саныгырбаавал, улууска тым хаһалыыстыбатын бородуусуубатын элбигини интэриэстээх бу табиарынай произвождетвоны тэрннэр баайыһаһдар буолаллар. Киппэлэргэ көлөк үсүдүбуйаһа тэрпийэххэ маада.

Бастатан, бааһинайдар соёхотон тахсаалларыгт хаай-
дарыгтар идыхт сүхбүлэрин, техникаларын уонна ма-
ныаха тутас аймахтарын түмэн үлэни сийдээр дьон.
Бу дьон үккүлэрэ сүрүү дохуоттарын хаайынай сү-
бүлэлэригт, өбүрүттэрин хаайыастыбатыттан мтаа-
лар. Сүрүү күүстэрин онно мтааллар. Кинилэр иста-
рыгтар сыганна төрийэр дьобурдаах, ойдоох-сааааааааа
дьон эмиз арайаа сүөхтар. Оа эрэри маахаллаа баа-
һинай хаайыастыбалара үөккүүр усулуобуһалара
тахсыбат: уон мал бадата тус-тусна, олобу ирыг-
дымалара атын-атын. Улууна аграрнай реформа кри-
зискэ кирибит биричинистэ маааа сытар. Онтон тах-
сар суол бири: дьобурдаах, дьулуурдаах бааһинай
хаайыастыбатын салайааччыта производствотын
атынга алаан тэриниэхтээх, онтулар хамнаска үлэ-
лиир идэтибит дьону булууахтаах, тардыахтаах. Ха-
бирдин илбиһээккэ маанын табаарытай производст-
волаах 2-3 хаайыастыбатын тэрини улахан сатилан
производствоты улааттыларынга, илэтиингэ хамса-
һан булууох өтэ.

Тийг сүрийгэр ордух эдир маллар, мичагтар төрлийг
тэрийтэн тусна бараг хайлаагастаа тэрийн бар
малгаах буюу батаахтар, дорхотго дорхотдара да тий
бэг, Дамгар, хашиг эдир мал тусна бараг бур
Умар, олоогун бэлэгт нэгдүгүн багартат бую
тэй. (Якутия) — Эндэ промисовство тариалар буюу
дуй? Нэйлэ, — Эндэ угаа сүхүхотэрийг т
бу смалар мичагтар малтай Промисовство буюу
руохтарыг днри тодо хонгоош 1: Янгалма: В
тэрий? Кыалдын сол. Осото нэйлэлэаа
хиллэгэр кынар баагынбайдар балр буюу малларын тэ
рийн, ойүүр буюу лагын, Кини нүтэрнэ эбээ
мичагтар нэйлэлэааа олоогун тагнма тагнмы бары
тын тохотуу, Ол нинитэн үлэт суух хамсар мич
агтары бу промисовство тула түмэ тардмаахтээ к
ли, тэрийнэччи кини, Оттог баагынбай хайлаагастаа
та бэлэгт тэрийн промисовствотар тобо кини
үлээн хааччлгыбатынл смалалнаахтээ. Бу бэрл
ма билигт нинибитэгэр гуруорбт бошпууоа.

Иккинхилэн, узууснууттар кэлэн сымалары мэлэр буол-
лахха, минах уонна сымга сүөһү элбээһинэ 1980—1990-
сс. буола сылдьыбыт. Отчуоторго совхозтар 9500-10000
тонна үүтү, 2500-2700 тонна (таминнах мыйаһынынан)
эти туттараллара. Ону таймыан бириднэлээн мыллар
туттараллара, кыра да буоллар, төрүтүлэр көмө ха-
һаайыстыбалара эмэс баара. Ити сыаларга сүөһү тоҕо
элбээбөтөй? Ол көмүгэ совхозтар сир үлэтин утумнаах
тык ымтар буолбуттара, сүөһү абылалытын 46 быра-
һанын баайынаттан мыллара. Билгин дагына баа-
һынаппа, хөдүһүмү кытта үлэни сөптөөхтүк ыһына-
тахпытыва сүөһүтүн бородууксуйаны элбээтиннэри-
кылаһыа суоҕа.

Бэлэнгийн туруугаар 4200 гектар бааһына сүрэ өнөр бодо тахыста, нгн баар бааһына 45 быраһына! Огтон маныха ким да эшнэти сүмэст, сокуон быһыны тэһиэ дэон бас бэлэнитгэр эмнэ суох, бэрлэлбэтэл. Аны бааһынаа стаһаартарбат сөрөх бааһынайдыр аныастанан эрэдлэр. Оһоһодор нэһилнэкэр байылыгтар бааһынааны «аһаахтанар» суолта туруулар курдук бааһынааныны үөскөүэлэр, Холдобур, Мугу дай бааһынага 360 гектар бааһынааны «сыгыһаа» сырытта, Миним баарга көһүүнүк, үрдүөн сыһылаһаастааха, аны 1-2 сыһыны улуус бааһынаа суох хаалды соһ.

Олон даганы нэвчилэнгэрийн баагийн дараа реэгийн
ынтыгмаах, Маны гыа хааайныгын уралдсн
уонна сир комитет бу тохууны-олууны уддг
мтан, чуокайдаан, биар да гектар баагына хааа
йына суох хааагын курдук уеулуубууны олз
түүххэ, Икхийнэн, бурдугууны дьарктанар иддг
биг баагынудары уонна коллективнай предпрятн

(Бүтүүтүн 2-е стр. нөр).

НА ХАРАКТЕРИСТИКАХ И БОИСТВОХ

197. сымла аймалда дэайыагыттан оттуунан борор
 198. сааскыта тымыныатын үрдүгүн, биримэ-
 199. сөөтөөх сөөгүү түһэн уонна күһүнүгэр уһун
 200. хаһыгыаабаска, тымыны түспөккө, тыа хаһы-
 201. аатыннан дэарыктаааччыларга хаһыгастаах сым-
 202. ла ааста.

Энгийн да буулан, 30682 тонна өгтөннүбүт, 2955
та бурдук валовой үүнүүтүн ылаыбыт, обуруот
аршан ыла үкес бэйэтин наадыйымын хааччын-
Гууука аасныат сымдардаагар элбэх сүөнү, сымта
элбэн турар.

Бүтэцтэй сахааһынан 4544 тонна үүт, 372 тонна
контрактиан бэфымытынан сорогункалання, Ге-
ррити сахааһын толоруу аччааһына улуука үүтү,
дэноруу аччаабытынан булбатах, өнөө хаа да
бачына баар

Бүтэйн, 1996 сыллаах гoсyдapcтвeннaй өйбөүд, мaлaр дeтaция 2,7 млрд. cөлк, cитa төлoммoтoдo, өнцө и cорoх бaaннaйдapгa aбaнcанaн мaнa oрдyк cөлк тaнaарыллaн, мaлaр нэстээх киһи өлyө мбөл, шилер үгүстөрө тyттapa cатаабатылар. Ичкиннөн, cитa cылгa бэриллээхтээх дeтaция 15441 мoл. cөлк, cитaлaн бapaн, пpаэс aахcыылapынaн 5789 мoл. м. цo мaлдьыбт. Ол ичинтэн хapчынаа, хaмнaйынаа 1 млрд. cөлк, yмaтыккa 1,3 млрд. cөлк, «Хaдaаp» пpофeccиoнaл бopодyкyтaтын тoлyуyнaн 500 мoл. cөлк, нaнa cитaциян aтaмытыгaр 702 мoл. cөлк, «Хaдaаp» oбoopдoмcтoбo дизайниин мбөйт тeхникaтыгaр 271 м. cөлк, aapдaтыбт, Билигин мaлaр нэcит 9652 м. cөлк, дaаcлa, Oтoн гoсyдapcтвeннaй өйбөүд бyтэйн Гeз хaнaаиcтoбaттын министepcтвoтa yоннa Yн министepcтвoтa кoрoн yлyуcтapгa мaтaллaар, Гy yбy мфy мaлapин гyрyopcyyгa тaнa хaнaаиcтoбaтын пpофeccиoнaл (Чичигинaрoв B. П.) yлэин мaтa cатаа- н. Ол тyмyкyр yлyуcкa өтi дэ, yтy дэ тyттapынаа cитaк гyлoн дaаcлa.

[illegible][illegible]

	1996 г.	1997 г.
агусана	1852	1979
агусана	1973	1670
агусана	208	24
агусана	2128	1267
агусана (агусана, а)	11436	9977
агусана (а)		

...агайы балаларына сүөдүлэрэ эбил-
бөрүтүккөсүнайы оңорон тааарыылара нэм-

саяс ортодоох киши суруйбабын. Бирдэ ой-
нииниби хайшан корбутум олодум улахан
бурут эбит. Теллэ да 50 саяс ортоку омурдан
адагымнын ичин, дыгэр, олохпур үгүтө, үлэ-
шайи кыабыр кэмэ, бары кара, сардык ыра са-
лууута бу кордине кэмтэ эрэ дигэри буолары

...сина-халты сырышлары сымдыбышпыт сав-
...пастахит ахсын бэйэти билээрэ ибэр. Того
...Хаан Тойон баарын ишингэр, олоххун хай-
...орорун, дыһар, үкэс бэйэриттэн тутулуктаа-
...адсытын эрэ кэннэ өйдүүсүн. Ол иһин
...адаргэ, туһалаах буолуун дигэн бу аыйах
...арбын суруйарга сананым.

[illegible]

...хэнийхэн да сэнхэмэ! Үөрөх, ой айнаха баар
...да, нэ агардаа эи эрэ ситийһинг буолаба-
...Сэнхэмэ уонча сэнхэмэ. Биэр үтүү күн сэнни,
...хирбүүт киһигиттэн ойбоду ыа дэһээн сон.
...харааһаа хааһаахха идэа сэрэг дээн ойдобуд
...түт өлөх биһрда оһоһууллубатаһын саватарыа

САНАА БАҢАТЫНАН, МЭЙИИ КҮҮНҮНЭН

хүний баатар үлэгдэ түмүүхээр, бипр саялаах
таав, бөгөөд тирэхээр коллектив змиймалаах-х
ах, үүдэр-сайдар мөстмөлээр, Итү үтүе туску
и сайлгатаран, дон курдук 10 саялаарыта, ол эл
1988 саял олунуу 24 күнүгэр, уруккута Эрдн
тин аатынан совхоз кишигэр Хонтоогоо «Ди
роттар» дин аатынан сүрөхтэни аыйах киши
аар түмүү мелодист В. Габышев—Чымыа ка
ианын төрөлмөтө, Түмүү саяла-соруа
үлэгдэ дөөгүрдөөх, бадалаах дону түмэн, айм
арин бөлөөхө бләмнээни, түмүү күүбүнэ
ишгэри, улаастактары хабан, эдэр автордари
д, тайаары, кишигэрэ күү-көмө буулуу, араа
атурнай блээрдэри, аагааччылар конференция
ам, донуттары төрлийн, үдэр мэдүнэни эт-хаан
амал өтүкүм дэгиттэр сайдылаах, төрөөбүт тыла
ан билэр, таштыр гына ишгэр-үрөтэр үлэгдэ мө
бүү, бастыг айымнылары улуус, республика
ишгэр сырдагы, уус-уран конкүретэргэ кытты
а. ийхэ ауттэхэ этэ.

и сэдэгтээхээ дэббэг зогит, үдэлнэх-хамсаных дээдсн бэллэ үгүйн жэм, Рун бэрлэвэс курдус савын тарлалыншинт нонгүо кунугтар сэтгэлэ буюу Мэддэхснэ тийгэн малаан-туойан, хобоон аа-нго сэмд ыгыгытыгтар күрестэйгэн кэлбншинт, бичаны, үгүс талааннаах дьон төрөөн-үөскээи зыбит Мэддэхсн дьонно-сэргэтэ айар үлэ адынтаах үнэ адыгынан атаарбытгара.

арин уутгараа уон сымлаах үлэтин, сыратын бу
уон бэлэтээһиннээр толору билиһиннээр кыаһы
ийдөнөр. Төлөөлөх көрсүүһүлэри, конференция
онцердары тэрийиһинитин ааһан да ситэр
и, Оион бэлэ, боччумнаах өтгүн ахтыым. Саха
най суруйааччыта Далаи «Кыпаттаах ырлар»
романа оссо рукоһиһынан эрдэвинэ ааһааччы
конференцияларын ССРС культуранан туйгуна,
онцерар М. Д. Сергеева салаататынан тэрийи
ахтыохтук кыттыбыппыт, республика телесту
дуйар тийэ уһуллан көрөөччүлэргэ тахсыбы
бу роман бэлэтээһинитигэр күүс-көмө буолбун

[illegible][illegible]

орүү өйдөө, Ласынхт одох үөрүүтэ, хомолтог хатына-
ныан сөбүү ушума.

Мутугунай быраар мунур үйээр олонорго эрдэг-
тэн саяалхах-соруктаах буол. Ону оскуола аанын
саба илик кэмийтэн сүрэххинэн, ойгүнэн ылынча
туруудас.

Бас Тумыһах ыҥыра.

«Эрчими» тобо көрбөппүтү?

Эдгээр телевизорын көрөөччүлэрэ Д. П. Коркин аа-
тынан спортивнай өсүола ийнэн тэрилэлбит «Э-
чимэ телестудияи нэдиэлэ хас чэппэрэи ахсын биз-
рештин олус сэргээн, хайгаан көрөрбүт, хас нэдиэлэ
ахсын кэпэлэрбит. Студияи программатин хаачыста-
бата, тыла-оһо чогуллубута, тустаах репортажтар,
очерикалар судургутук таба аттарылаан, сөнөөх му-
ахканан шэргэттилээн «күөх экранга» тахсаалара
дыа кэрээн кэтэһинтэ, үөрүүтэ буолара. Ону сэр-
гуууека, республикада мытылаар спортивнай күрэх-
тэһинэлэри, ол ийнсэр бойом дуобачынн, утумнаахтыи
губнаан ырытарын сэнээрэн көрөрүм.

бу студия бичирнэгт тыхтотулуулна. Ол бичрчигийн бичиг, телевизоры корооччулар, бичлэхнийг багарабыт, Улуука шки студия—«Маарыкчаан» уонна «Эрчим» тэҥнэ үлэллэллэрэ, байа-байаларын сэтэрээн сайдаллара барыбытыгар туһалаах эрэ буолуута. Оччо бу мыйгытыбын олохтоохтук бичаараргытыгар көрдөһөбүн.

Иван ПИНИГИН,
дуобакка СРСР спортлун мастары

Бүгээтэнийнбит туһуунаа ахтар буоллааха, ухуусуу хайматыгар «Сага олоххо» барыта 12 литературнааи страицаба тагыстыбит. Манна биирдин-иккилин хо боонирбут туһуунаа бүгээтээнмитторон аахнааха ту ран. Олору тэти суруйууларбыт, айымньыларбыт рес публица бүгээтэтиэр, холобур, «Хотугу сулууска», кэли «Чолбонго», «Чуораанчыаака» элбэхтэ бүгээтэтии кэл лилэр. Эмиэ түүрт автордарбыт П. Флегонтов, П. Бо рисов, А. Амосов уонна В. Петров—Айыл айымньы лара республика радиотынаа бэриллиннилэр. Эмиллэргэ аналлааха аагымылар буоллулар. Бу автордарбыт элбэе тааххаа суруйууларынаа эмэе кэпэтиллэаа.

Бишр бөлүгүлээкчи уюнтан тахса айбар үчлүнч сүй-
лүнлээхтик даярыктаанар, араас конкурстарга кыт-
чилөөннөх түмсүү республикада даданы, бука, ба-
сэдэх буюлуу. Тыма сирингэр талааннаах дьон хас
лүндүнө, учаастак ахемч баалдарын билиги да түм-
сүүбүт хөлөбура көрдөрөр. Оа курдук, Василий Пет-
ров—Айыл, Павел Федоров—Сомохо, Прокопий
Флегонтов, Дмитрий Диринский удуустаары ууни
республикатаары уус-уран айымныылары көрүү-көп-
курстар лауреаттара, дипломаннара буюлбуттара ити-
ни тсөхүдүүр.

...Олох уугуул уонна бэйэтэин дьаалытынан устартык
Чакчы талааннаах ыччаттарбыт билингвизмизмтэ
тэн туораабыттара эмнэ баар. Ого эрдэбиттэн айа
үлэри абыланчыт, баастын үөрэнээччтн, ырыаһыт
мелодист Павел Кирпичаев дьонугар-сэргэтигэр «Хон
толоро дигэ бэртээхэй ырыатын бэлэхтээн бараахтал
та... Степан Григорьев эмнэ суох. Бу бэйэтэ да абы
бах ыччаттаах түмүүгэ олус улахан сүүтүк, охсуу

«Диринг уугтара» бу аавт уон эмалар ухтары
билиэн уонна улуус дьаһалталаарыттан, салааларыттан биэр да өйбүлү ылбакка, биэр кинигэйи
харчыны түшпакка, бирдэ «сээн» динэнкэ эрэ бил
этэргэ диэри, кыры харыынан кинчарыллан, кэл
диэн кырдыгынан этэргэ тиһэбит. Оһон бийиги б
сэмэй ситиһинилэрбит дьонго баар талаанынан, сүр
баатынан, ийини күүһүйүн эрэ ити араахаттары
туораан дьоммут-сэргэбит билиитигэр-көрүүтүгэр та
быстылар, билиинини ылдылар, сэргэллиннилэр
Маныаха, өссө салайааччыларбыт өттүлөрүттэн сөн
төөх өйбүлү баара эбитэ буоллар, бу түмсүүттэн, бу
на кырата ники киһибит Суруйааччылар союзтарыга
кирибит буолуох этэ...

Уон сэмдэах үлэбит түмүгэ—бу улустун, республикада билибит автордар, киһилэр сүтэйинилэрэ—хочооннорбут, ыланар ырыаларбыт. Билигин тус бэйэм атын үлэлэхпинэн, «Диринг уоттара» түмүк муһатын саамай эрэнэр кпһибитигэр, талааһынаа прозаикка, драматурга, СР культуратын туйгунага Павел Федоровка—Сомоҕо тугтарыахнытын баҕарыбыт. Байҕбар кэллэххэ, айар үлэ атын ыркый ойуутан сытатан, ыратык снэллэрэи айан оуолугар таҕаардым, аны Сомоҕо айанынатан, ардыгар ойутан айа үлэ туйуулуох-тахсымлаах айанын суолун кэскин лэххити салгынырыгар баҕам баһаам. Оссэ элбэх эдэ биччаты, талааһыах дьону байҕыт тула түмэн, байҕыныи ойдөһөн, ойдөһөн санга, соһун айымньылар баһылыта оонньото, бар дьонугутун сэтээрда сыһыаннаах чилиэннэрэ!

Дмитрий ЭВЕРСТОВ—ДИРИНСКЭЙ,
түмөккү урукку сазайааччыта, саха литератора,
журналист.

БЮДЖЕТ СТРОКАТЫНАН

СР Президент Михаил Николаевич Российский Федерация үбү министри бэтана солбулалчы Владимир Петровы кытта көрсүдүүтүр Россия 1998 жылдагы бюджетти барылыгы Бүлүүтөдө ГЭС-3 уюна Беркакт-Томмот-Дьокүүскай тээвир суулу тутууну салгыарга үбү көрүр наадатын билгени ситилгиле, Саха Республикатыгар трансфер нөгү үбүлүн-харчынан көмөлөшүү билааччы боппуруостара дьүүлэлленилдилер.

CITA.

БИИРДИЛЭЭН (ЧӨПЧУ КИЙНЭН)
ПЕНСИОННАЙ СТРАХОВКАЛААҢЫН
САБАЛАННА

[illegible]

Саха сирингэр ааһынах 1987 сылга Федеральной со-
куому быһаарымы, бэлэмнэниин, үөрэтүүн үлэтин Саха
сиринээдэ пенсионнай сулууска департамена уонис-
кини салаалара—улуустардагы управлениелар мэтти-
лэр, Правительство анал дьаһалларыгар өлөбүрүн
Саха сирингэр таһо киһи страдалаһымахтаара чуол-
кайданна. Улуустар айым анал үлэллэр, группалар
төрүтүннүлэр, анал докумуоннар бэлэмнэниилэр уон-
на өлөрү төлөрүүтү үөрэхтэр мэтти- докумуоннарынан,
таһынан улуустардаагы пенси- хазчылыһынылар,
сөтөөх методунан, норма-наа пенсионнай сулуусу-
сунууларыгар үөрүүм сылга пенсионнай мэттиллэр

[illegible]

Хас бигрднэбит ниниги кэжэлли өйдөө, алке пай дааннайгытын түргэмик этиллибит кэмэг т хэрнг уонна сыһыата-халтыта сүөх буолуутун бэй гүт тэрлэтэлэргит сэлэйааччыларыттан, рабочай гру наалтан ирдээн,

А. ДЯЧКОВСКИЙ,
пенсионный фонд болонгучукай.

СТРАХОВКАЛАММЫТТАР ИСТИНЛЭРИГЭР

«Аргис» национальнй страховоой компани Чурачы улуулунааы филиала страховкаланаачылар. Үүмүт 1998 сылдан птивик, иетиптик ээрдэни уонна Ороһуоснаа аламмыт сүүйбүт сабыдатэтикт бэлэе нүөмэрдэри билдиринэрэ:

- 2614418—чайный сервис
261428—набор специй
261446—набор хозяйственный
261484—видеоплеер (Япония)
261491—серьги золотые
261520—набор кастрюль (Германия)
261615—позолоченный столовый набор
261783—кресло-кровать
262271—набор для панштов
305747—набор кашпо
305736—мясорубка «Мулинекс»
347506—подвеска золотая
347546—набор тефлоновых кастрюль
347551—электрочайник «Оскар»
347564—поднос
457581—утюг «Мулинекс»
347659—часы настенные
347673—подвеска золотая

Суруга ынылар